

CJENA listu : U preplati za titavu god. K 36—, za polugodište K 18—, četvrtjesceno K 9—, mjesечно K 360, u maloprodaji 12 fl. pojedini broj. OGGLASI primaju se u upravi lista trg Custoza 1

HRVATSKI LIST

Izlaže svaki dan u 5 sati ujutro.

Godina IV.

HRVATSKI LIST izlazi u naknadnoj tiskari JOS. KRMPTIC u Puli, trg. Custoza 1. Uredništvo: Štanska ulica br. 24. — Odgovorni urednik JOSIP HAIN u Puli. — Rukopisi se ne vraćaju. Ček. sus. pošt. Sted. 26.726.

Broj 291.

U Puli, utorak 16. travnja 1918.

RATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 15. (D. u.) Službeno sejavlja: Na jugozapadnoj fronti mjestimice jaka bojna djelatnost. — Poglavlja generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 15. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Na bojištu na Lysi došlo je mnogostruko do ljudih bojeva iz bliza.

jugozapadno od Nieuwe Cerce, kao što i medju Bellleuilom i Merriesom pročišćena su engleska gnezda strojnih pušaka, te je njihova posada zarobljena. Uz gubitke skrišće se protunavale, što ih je neprijatelj poduzeo iz Bailleula te sjevero-zapadno od Bethune. Na bojnoj fronti sa obiju strana Somme ostade topovska borba, kraj, klšovitog vremena, u umjerenim granicama. — Istok: Nakon žestokih bojeva sa naoružanim bandama, uniše su naše čete, koje su se iskrcale u Finskoj, dječatorno poduprte od naših pomorskih ratnih sila, u Helsingfors. — Ludendorff.

pili zastupnici rumunjskih oblasti, politički prijatelji ministra-predsjednika i mnogobrojno općinstvo, koji su Marghilomanu toplo pozdravili, kao ostvaritelja ujedinjenja Rumunjske sa Besarabiom. — Prigodom priklopljenja Besarabijske sa Rumunjskom vršila se je jučer u metropolitanskoj crkvi svečana misa, koju je čitao rumunjski metropolit.

* Francuski Izvještaj od 14. t. mj. popodne: Učilišno živahna topnička djelatnost između Montdidiera i Noyona. Francuska izvidnička odjeljenja, koja su djelovala u tom kraju, dovedeše zarobljenika. Sjeverno od St. Mihela i u Lotaringiji u predjelu od Emsermenila i Huresa Francuzi prodriješe u njemačke linije i učinile oko 10 zarobljenika. Francuzi su sa svoje strane otbili njemačke potpovite sjeverno visine 304, u predjelu od St. Mihela, u Woerli, te u klancu Bonhomme. Na ostaloj je fronti noć bila mirna.

* Engleski Izvještaj 14. t. mj. prije podne: Nakon teških borba, koje su trajate cijelu večer, odbili smo jakne neprijateljske navale upravljenje jučer poslije podne od Meterena do Wulverghem. U prvim noćnim satovima neprijatelj je ponovno navalio, i to po četvrti put u ovom danu, kod Neuve Eglise i bje opet suzbijen. Osim već najavljenih navala, neprijatelj je jučer na večer poduzeo održljivi pokušaj proti naše obrambene linije u okolicu od Festuberta, ali bje ubijen. Na ovom dijelu bojne fronte, te sjeverozapadno do Locona naše je topništvo i pješaštvo uzelo preko večeri pod uspješnu vatru iz bliza mnogobrojna neprijateljska odjeljenja. Na svršetku je ovog dana bilo još neprekinitih borba, te čestih navala, od kojih je mnogo bilo poduzeto s jakim silama. Javljeno bje, da je naša linija na cijeloj fronti od Lyse neftaknuta. Neprijateljski su gubici tekom jučerašnjeg dana morali biti izvanredno ozbiljni. Tekom je noći borba kod Neuve Eglise opet započela. Danas je rano neprijatelj ponovio svoje navale u okolicu od Bailleula. Borba na toj fronti traje dalje. — 14. t. mj. na večer: Na koncu tvrdkorone višesatne borbe, koja je bjesnila u noći i danas rano o Neuve Eglise, naše su čete ostale u posjedu mesta. Neprijateljske su navale u ovom odsječku bile vodjene velikom odlučnošću. Njegovi su gubici posve teški. Preko dana je neprijatelj ponovio pokušaje, da zaposadne mjesto. Borba traje dalje. Naše su čete odbile navalu, koju je neprijatalj danas rano u jutro poduzele kod Bailleula. Isto tako nije uspio neprijateljski nasratj, koji ga je poduzeo kod Merrisa. Predpodne je neprijateljska pješadija pokušala da napadne sjeverozapadno od Mervillea, ali ju je naše topništvo raspršilo. Kod Alberta je neprijateljsko topništvo razvilo danas jaču djelatnost. Iz ostale fronte ništa osobita.

* General Foch. Iz Pariza se službeno javlja: Francuska i engleska vlada odlučile, da generalu Fochu podijele naslov vrhovnog zapovjednika savezničkih vojska u Francuskoj.

* Livonska i Estonska može Njemačku za zaštitu. Wolffov ured javlja: Udrženo zemaljsko vijeće za Livonsku, Estonsku, Rigu i Ösel zaključilo je molići njemačkog cara, neka Livonsku i Estonsku drži trajno pod vojničkom zaštitom te neka ik kod koначnog provedenja otcijepljenja od Rusije djelotvorno potpomaže. Nadalje je vijeće zaključilo izraziti želju, da se iz Livonske, Estonske, Kuronske, sa pred njima ležećim otocima te gradom Rigom otvoru jedinstvena, monarkističko-konstitucionalna država sa jedinstvenim ustavom i jedinstvenom upravom, koja se neka država personalnom unijom priključi Njemačkoj. Na njemačkog cara poslana je odgovarača brzovjaka.

Političke vijesti.

Ne riječi, već djela!

Jučer smo javili, kako je austrijski ministar-predsjednik dr. Seidler, ponavljajući optužbe ministra vanjskih posala, grofa Cernina, da neki slavenski narodi nastoje realizovati svoje političke ciljeve pomoći pobedonošne antante, osobito pohvalio i junaštva i žrtve Hrvata i Slovenaca u ovom ratu. Ove pohvale nijesu nama dostatne. Kad je ministar-predsjednik priznao žrtve našeg naroda, morao je ujedno progovoriti i o udovoljenju naših pravednih zahtjeva. Od pustih pojava nema nema nikakove koristi; to su puste riječi, koje nasuprot jadnih prijatelja, u kojima se nalazi naš narod — ne vrijede ništa. Hoćemo čime, djela, a ne riječi. Nesnosne prilike, u kojima žive slavenski narodi u ovoj monarkiji, rodile su nezadovoljnike, a tih će biti to manje, što će se brže udovoljiti njihovim težnjama, kojima je cilj pravdu uredjenje monarkije i uvaženje narodnih

Vanjski ministar grof Cernin odstupio.

Beč, 14. (D. u.) Ministar c. i kr. kuće i vanjskih poslova podastro je danas Njeg. Veličanstvu svoju demisiju. Njegovo se je Veličanstvo udostojalo, da demisiju premilostivo prihvati te da grofu Cerninu, do imenovanja nasljednika, i dalje povjeri vodjenje poslova.

dovaše proti vladinoj medjunarodnoj špekulaciji. Uputili su na to, da ovo priklopjlenje ne samo da ne odgovara želji besarabskih Ukrajinaca, Nijemaca i Belgijanaca, već niti želji samoga moldavskog pucanstva.

Bukarešt, 15. (D. u.) Jučer se iz Jassy povratilo ovamo ministar-predsjednik Marghiloman i vanjski ministar Arion. Na kolodvoru su se sakupili

Priklopjlenje Besarabije Rumunjskoj.

Kijev, 13. (D. u.) Ukrainski brzovjavi ured. Vijest o priklopjlenju Besarabije Rumunjskoj izvala je u svim krugovima ukrajinskog pučanstva veliko ogorčenje. Bila je bezodylačno sazvana izvredna sjednica ukrajinskog parlamenta, središnje rade, koja bila je naročito posvećena besarabskom pitanju. Svi vodje stranaka u parlamentu energički prosje-

prava. Prijetnjama, optužbama i nasiljem — potraživa se sve obratno.

Najbolji je dokaz za to — velika protestna manifestacija u Pragu, u kojoj sudjelovahu u velikom broju i Jugoslaveni. Slavenski narod monarkije ne daju se kao stanoviti državnički uplivisati niti od sadašnjih niti od budućih dogadjaja na ratiju; oni su i davno prije i sada u ovom ratu teško osjećali i osjetili, kako žive u podredjenom položaju, koji im onemogućuje slobodni razvitak na svim područjima javnog života, pa od sadašnjih svojih nastojanja, da si osiguraju jednakopravnost, slobodan i nezavisan, dozvoljan narodni život, neće više uzmaknuti, pa dogodilo se bilo što. Protiv ovih, koji hoće i nadalje da samovoљno vladaju nad drugim narodima, koji hoće da održi u svojim šakama vlast, ne gledeci, da li je to pravedno ili ne, da li to odgovara slobodarskom duhu demokracije i napretka čovječanstva, protiv takvih državnika i političara suprotstavlja naš narod jedinstveno, odlučnu svoju volju, koja ga vodi u borbu za narodno ujedinjenje, slobodu i samostalnost, i ta volja jednoč mora pobijediti; a mora pobijediti za to, jer vuče svoju snagu iz nepresahlog izvora prirodnog prava i istine. — Oni, koji naše opravdane težnje, da živimo u slobodi i da sami bđi budemo samostalni gospodari, sprječavaju, služe se silom, na koju ne imaju prava, a da prikažu, da imaju tobože nekakvo pravo — utiću se lažima, varšama i licumjerstvu.

Trebat će nam izdržati veliku borbu, jer, kako vidimo, nekoje državnike i političare nije smekšao ni sve ono more krv, što se prošlo u ovom ratu; nisu ih opametili ni dogadjaji prošlosti ni sadašnjosti, iz kojih bi mogli naučiti, da je svaka sila za vremena; niti goleme žrtve našeg naroda, niti njegovu vrapaju nisu im mogli učijepiti osjećaj pravednosti — ali ako su oni tako kruti, neka znadu, da će i naš narod ostati nepokolebljiv u svojoj borbi za slobodu i samostalnost i da ne čemo tako dugo sustati, dok se neispune naši narodni idealni. U toj živoj borbi nači čemo pomoći, potpore i političku od britskog češkog naroda, koji je pozvao predstavnike našeg naroda na protestnu manifestaciju u Pragu, da čuju ponovnu zavjeru češkog naroda, da će na strani južnih Slavena izdržati u nevolji i sreći. („Male Novine“.)

Poseban klub čeških članova gospodske zbornice.

„Slovenec“ donaša, da se medju češkim članovima gospodske zbornice vrše zadnje dane pregovaranja glede ustanove posebnog češkog kluba u gospodskoj zbornici. U tu je svrhu ustanovljen poseban pripravljajući odbor, kojemu stoji na čelu ministar krt. Forst.

Domaće vijesti.

Iz aprovizacije. Danas se počinje prodavati u svim prodavaonicama aprovizacione komisije u Pull za drugu polovicu tekućega mjeseca dolučena količina brašna, i to 1 kg krušnog i 1 1/2 kg kukuruznog brašna. Za digneće te količine otrgnuti će se adresi 3 i 4. Radnici, koji obavljaju teži posao, bobiti će 2 kg krušnog i 3 kg kukuruznog brašna. Izuzamši Šišan, sve druge podopćine mogu podignuti njima pripadajući dio brašna kod svojih područnih komisija.

Vladina pomoćna akcija za Primorje. Za područja u Primorju, koja se nalaze u nuždi i koja je car nedavno posjetio u pratnji ministra-predsjednika dr. Seidlera, dozvolila je vrla iz državnih sredstava kredit u iznosu od 7 milijuna, koji će u prvom redu biti upotrebljen u svrhu olakoćenja opskrbe živežem i u svrhu promicanja poljodjelske produkcije.

Autoru „Prilice“ javljamo, da nam ne će biti moguće donašati dalje „Prilice“ —

— Uredništvo.

Dopisi iz Istre.

Car u Baderu. Pričinimo: Dne 5. t. m. posjetilo je Nj. Veličanstvo car u 8 i pol sati poslige podne našu Baderu, u pratnji ekscelencije ministra-predsjednika dr. Seidlera, dr. baruna Fries-Skene i drugih dostojanstvenika, te je bio dočekan s najvećim slavljem sa strane pučanstva. Po zaslужnim prvacima bio mu je naredjan lijepi slavoluk sa zelenim cvijećem, na sredi kojeg je bila objesena slika Nj. Veličanstva, pod kojom je visjela pričično velika tabla sa natpisom: „Živio naš car!“; slavoluk i okolica bili su urešeni zastavama, medju kojima vijala se je i velika haša trbojnicu. Pređ slavolukom bile su zakupljene sve civilne oblašti, školska djeca sa gdjećom ićićicom Šimčić na glavi, te veliki broj našeg se ljestva; djekočice i djeca imala su pune ruke cvijeća, da ga pôdare Nj. Veličanstvu. Iza što se je vladaru predstavio i pozdravio mjestni aprovizacijski časnatelj g. Petar Butić, te mu obrazložio stanje prehrane ovdješnjeg putčanstva i o nerđevitoj posiljanju živeža sa strane centrala, te ga umolio za čin skoriju pomoć, Nj. Veličanstvo je obećalo, da će pomoći ovdješnjem narodu. Međutim se je predstavio Nj. Veličanstvu i naš velezaslužni g. župnik Goreć, kog je vladar zapitao u češkom jeziku, koliko godina već služi u ovoj župi i kako ide sa aprovizacijom, nato je veleć. g. župnik odgovorio: da je među nama 36 godina i da ovdješnja komisija

marljivo radi i se brine, al da sa strane centrala veoma lošo prima živež, nato je vladar ponovno obećao svoju pomoć. Prisutni dočeku su bili i gđ. don Bastijanić, župnik iz susjednog Sv. Ivana, ovdejni župnik u mjeru don Benigar, c. kr. poštarn Božo Rupečić, c. kr. stražmeštar Repež itd. — Posebna zahvala ide gđ. Vinku Repežu, Boži Rupečiću i Petru Buriću na požrtvovnost njihovog truda oko priprave u čast Nj. Veličanstva, te povrh toga pohvala ide prvoimenovanom i za red okolo ljudstva za častan doček presvijete krune. Pohvala ide i pjevačkom odboru, koji je onako duševno zaorio himnu Nj. Veličanstva „Bože živi itd.“ baš u trenutku kada se je vladar ustavio medju nama. Na odlasku zahvalio se je vladar na srdačnom dočeku svim prisutnim, te neprestano pozdravljao obim rukama dogod ih je viđao. Ljudstvo ga je pozdravljalo klobuki, rupci i ružicama u ruci te „Živio“-klici, isto dok ga je bilo vidjeti. Ufano, da će naš vladar pomoći našem bijednom ljudstvu u ovoj strašnoj bitici. U to ime ga još jednom pozdravljamo: „Živ naš car Karlo!“

Dnevne vijesti.

Hrvatski poziv za slovensko narodno kazalište u Ljubljani. Sviđa je već poznato, da sniju braća Slovenci veliko svoje narodno kazalište. Sva slovenska intelektualna združila se u jednoj mili, da slovenskom narodu nužno treba oživotvoriti na novog njegov — krvnjom naših zajedničkih neprijatelja — napušteni slovenački Talijan hram. U jeseni ove godine opet će odmijevati sa ljubljanske pozornice živi prelijepi slovenski Jezik, Jezik Prešerna, Gregorčića i Aškerca i opet će doći do rječi dramatičari i dramatički umjetnici čitavoga, našeg jugoslavenskog naroda. Tome će se sa dasaka, što znace svijet naš i svijet uopće, manifestirati za našu narodno ujedinjenje, našu misao — ideju, našu istokrvnost i dokazati svima zajednicu Hrvata, Srba i Slovenaca — Jugoslaviju. Da se pak ostvare idealne čežnje i težnje naše braće, da uzmognu dignuti iz ruševina novo slovensko kazalište, te ga razviti još u većem opsegu no ikad prije, potrebna im je pomoć svih Jugoslavena. U Ljubljani osnovan je slov. kaz. konzorcij — koji sastozi od samih prokušanih i praktičnih muževa — veliko dioničarsko društvo, što već sada broji 2751 dionicu à 100 K, dakle raspolaže već danas s imptom od K 275.100. No po mišljenju stručnjaka potrebna će biti glavnica od najmanje pol milijuna kruna, što će služiti budućoj upravi kao rezervu na eventualni manjak. Takav manjak će onda uprava što prije vraćati glavnici, što će morati uvijek intaktna ostati. I pošto ne će to biti ni „gradski“, niti „zemaljski“, već u pravom smislu rječi „narodni zavod“, jer će ga rodoljubi svićiti — radi toga potrebna će biti čitava ta glavnica samo kao nekako osiguranje stalne i ljepe budućnosti slovenačkog kazališta, kao temelj, kao garancija. Apeliramo dakle na sve narodne institucije, novčane zavode, na sve imućnije Hrvate, Srbe i Slovence širom naše mire Jugoslavije, koji ljube i poštjuju ljepe kazališne umjetnosti. Priskočite svojoj slovenskoj braći u pomoć! Potpisujte u što većem broju dionice Slov. glediškoga konsorcija! Dioničari ne trebaju preuzeti nikakovog jamstva. Dionica 100 kruna. Zauzimimo se svi složno za stvar, koja nije samo slovenska, već sviju nas i Hrvata i Srba — dakle naša jugoslavenska.

* Kad ministar putuje! Poznato je, da jutarnji pešanski vlak, koji bi imao redovito dolaziti u Zagreb oko pol 9 sati u jutro, dolazi uvijek sa velikim zakašnjenjem od dva do tri sata. Međutim je neki dan taj vlak bio već u pol 10 sati u Karlovcu, te su mnogi Zagrepčani na taj način na vlak zakanili. Zanimali smo se za razlog ovom nenadanom dogadjaju, pak smo saznali, da se onaj dan vozio ministar Szterenyi na Rijeku, pak je naravno (?) vlak išao bez zakašnjenja. Dakle, kad ministar putuje nemá nikakvih tehničkih zapreka! („Hrv. Lloyd“.)

Bezbrižnost Mađarske i blagajničke doznačnice! Već smo za vrijeme, kad su prvi ug. ratni zajmovi izdani bili, prigovorili proti nanešenoj nam nepravdi, jer je tekst bio samo mađarski, dapače engleski, francuski i njemački, a hrvatski im jezik valjda nije poznat bio. Onda nije intervencija naših narodnih poslanika imala željeni rezultat. Kad se radilo o izdanju blagajničkih doznačnica Austro-Ugarske banke, nadali smo se, da će bar ova poštivati naše narodne osjećaje, ali na žalost se opet prevarimo, jer su doznačnice izašle — samo na mađarskom jeziku! Ne razumijemo, da gospoda u Beču i Budimpešti ne mogu uvidjeti njihovu netaklinoć i bezobzirnost, pak držimo, da bi bilo u redu, da se kao odgovor na ova ignoriranja odgovori s naše strane sa dolinom protuakcijom! („Hrv. Lloyd“.)

Državni dugovi Austrije iznašaju i to: kod Austro-Ugarske banke 13.102.800.000 K, austrijskom konzorciju 8.748.700.000 K, u Njemačkoj 2.866.900.000 K, u inozemstvu 88.700.000 K, te na ratnom zajmu 29.274.600.000 K. Sav dug je u polovici veliče iznašao 54.084.700.000 K. Za pokriće kamata treba godišnjih 2.195.100.000 K.

Tužnim srcem javljamo svoj rodbini, prijateljima i znancima, da je naš neprežaljeni suprug, otac, brat, odnosno zet i šurjak, gospodin

Ante Brčić

kandidat medicine

nakon duge i teške bolesti, danas u 8:45. sata na večer, u 35. godini života, blago u Gospodinu u Krnici usnuo.

Sprovod nežaboravnog nam pokojnika, krenut će u utorak, dne 16. o. m., u 4 sata poslije podne, iz kuće žalosti na mjestno groblje.

Krnica, 14. travnja 1918.

Ulija, Pavica i Marija udala Heržan, senice, Ivan i Ljubinka, Lovorka, Ivan Heržan, c. k. brata, kćerke, or. struk, šurjak. Obitelj Franki.

Rastuženi potpisari javljaju svoj ostanak rodbini, prijateljima i znancima žalosnu vijest, da im je premil sin, brat, unuk odnosno rodjak

Erminij Marečić

radnik u c. i kr. arsenalu

jučer, dne 15. o. m., u 20. godini svoje dobi, u Gospodinu preminuo.

Pogreb ostanaka obaviti će se sutra, u srijedu 17. o. m., u 4 sata poslije podne, iz bolnice c. i kr. mornarice na civilno groblje.

Pula, 16. travnja 1918.

Katarina Lukinčić, majka. — Franja i Marija Mađarić, braća. — Valentin i Katarina Stranić, djed i baka. — Josip, Ana, Angelina, Ivan i Antonija Stranić te Matej, Petrica, Šime i Marija Fabian, rođaci.

Mali oglašnik

KINO CRVENOG KRIŽA

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

Lijepa gospodja Smith

ili

Gospodja sa tri muža.

Veseloigran u 4 čina.

Početak: 2:30, 3:55, 5:20, 6:45.

Neprekidne predstave.

Utržiljka: I. pr. K 1:20; II. 60 h

Uči se može kod svake slike.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo promjeniti raspored.

Znate

avjež vino gradi, voćnjake i svježko bilje od naših lilića, žusjedice i ostalih zareznika učinjavajući sa pojedinačno kalifornijskim čorbom ANTIFUNGIN. Radijalno pouzdano djelovanje, vrlo stedljivo, u inozemstvu već više godina se izvanrednim uspjehom iskušano. Cijene: I. litar. K 12.— (dostatno za 50 litara). Originalne posude po 3 i pol litara K 32.— Razdjeljene početkom III novac unaprijed: M. Jurić, Zagreb, Š. Pešić, Šibenik, Š. Šimčić, Šibenik. — Poslovni prostor: i uputa kaptolno.

Pravi naravni

Wermuth

može se dobiti, dok žalina traje, u skladistu vina L. Krik, ulica Diana br. 11.

Rabljeno pokutstvo kupuje i prodaje tvrđice

PPR. Borbala

Šišanska ulica.

CIJENA listu: za čitavu god. za polugodišnje i trojgodišnje K 3:50, i dalje 12. fil. po OGLASU prim. upravu lista traži

3 godine

Beč,

alijskoj, fin

ratnog stožera

Berlin,

službeno jav

na. Lysi dove

z Witschae

lagumijenja,

boja vatrom

te neprijatelja

Pričudarci

Protuudarci

Polazeći iz

vise između

žestokom bo

se navale po

sa obiju stra